

PROF. KAZYS ŠALKAUSKIS

(1884-1960)

A. a. Kazys Šalkauskis gimė 1885 m. Ariogaloje dr. Julijono Šalkauskio ir Barbaros Šalkauskienės (mergautinė —Goštautaitė) šeimoje. Ten pat gimė 1886 m. ir jo jaunesnis brolis Stasys Šalkauskis, Lietuvos visuomenei plačiau žinomas kaip filosofas ir buvęs Vytauto Didžiojo universiteto rektorius.

Kazys gimnazijai lankė ir jį pabaigė Šiauliuose apie 1905 m. Vėliau studijavo Maskvos universiteto juridiniame fakultete, kur pabaigė 1910 ar 1911 metais.

Baigęs mokslus, jo sveikatai esant pašlijusiai, išvyko pasigydyti į šiltą Turkestaną. Sveikatai sustiprėjus, Kazys grįžo Šiaulius ir dirbo kaip padėjėjas pas žymesnį miestelį anuo laiku juristą Kreiną iki 1915 metų. Tais metais, vokieiams artėjant, Kazio tėvas dr. Julijonas Šalkauskis, anuomet Šiaulių miesto burmistras, gavo sakymą iš rusų valdžios pasitraukti Rusijos gilumą. Tad visa šeima drauge ir Kazys atsikėlė Maskvoje. Tenai jis dirbo kunigaikštystės Tatjanos Pabgalių Komitete nuo 1915 iki 1918 metų. 1918 m. balandžio mėnesį visa šeima, drauge ir Kazys, grįžo vokiečių okupuotus Šiaulius. Čia jis vertėsi advokatu ir daktaru teisės mokslų gimnazijoje.

Apie 1920 m. jis vedė panelę Vandą Sirtautaitę. Šikrus Vytauto Didžiojo universitetui, Kazys važinėdavo iš Šiaulių Kauną paskait skaityti, egzaminuoti ir t. t. Pradžioje dirbo kaip lektorius, po to kaip adjunktas, o vėliau buvo pakeltas ordinarijus profesorius. Berods apie 1936 m. Kazys persikėlė gyventi Kauną ir išbuvo ten iki 1940 metų. Tuo laikotarpiu jis bemaž išimtinai skyrė profesoriavimui ir moksliniam darbui.

1940 m. atgavus Vilnių, jis persikėlė tenai ir daktaru Vilniaus universiteto Teisės fakultete. Vėliau dirbo Mokslo Akademijoje berods iki 1957 ar 1958 metų. Sveikatai susilpnėjus, nedirbo keletą metų ir mirė 1960 m. vasario 25 d. Buvo palaidotas Antakalnio kapuose.

Vilniuje tebegyvena našlė Vanda Šalkauskienė.

Dėl Kazio brodo bėgimo galima pažymėti, kad jis buvo nepaprastai darbštus ir sistemingas žmogus ir tuo atsiėkdavo savo darbe gerus rezultatus. Labai mėgo knygas ir nuolat buvo sigilinęs į studijas. Nemažai ir rašydavo. Gerai teko pažinti ir dažnai nau-

dotis jo paruošta Lietuvos statym ir privalom sakym santrauka, pavadinta *Lietuvos Žinynu*. Teko irgi gird ti, kad Kazys buvo paruoš s kok tai kurs Teisi fakultetui.

Kaip žmogus Kazys buvo praktikuojantis katalikas, jautrios ir geros širdies. Kur buvo koks vargas, jis pirmas skub davo su pagalba. Tad šeimoje jis gavo « Auksin s širdies Kazio vard ».

Kaziui ir Vandai Šalkauskiams nebuvo lemta tur ti vaik , tad p dini neliko.

Al gir das Šal kauskis

Toronto, 1962. V III. 28 d.